

SZKOŁY DLA EKOROZWOJU

AUDYT DLA SZKÓŁ OD KLAS 4-6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ, GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Audyt ekologiczny dla szkół został stworzony, tak aby EKO-KOMITET składający się z uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej, uczniów gimnazjów, czy szkół ponadgimnazjalnych mogli go przeprowadzić przy niewielkiej pomocy i współpracy nauczycieli, dyrekcji, czy pracowników administracji szkoły.

Pytania zostały podzielone na kategorie według różnych pomieszczeń/miejsc w szkole i na zewnątrz niej. Pytania, które nie dotyczą danej szkoły można pominąć lub usunąć (np. jeżeli nie ma w szkole sklepika - automatycznie nie odpowiadamy na pytania związane ze sklepikiem szkolnym). Audyt udostępniamy w formie edytowalnej, tak aby móc dostosować go do konkretnych potrzeb szkoły - np. poprzez dodanie własnych pytań, przeformułowanie pytań istniejących.

Ważne, aby odpowiedzi były zgodne z prawdą i stanem faktycznym zastanym przez uczniów w momencie przeprowadzenia audytu, jeśli nawet pojawi się dużo odpowiedzi negatywnych, to tylko znak, że warto zmienić coś w szkolnym otoczeniu i przeprowadzenie audytu to bardzo dobry krok w tym kierunku.

Eko-Komitet powinien wykorzystać wyniki audytu do wyboru działania lub działań na których chciałby skupić się w danym roku szkolnym - czyli powinny znaleźć się w Waszym planie działania.

Audyt został podzielony na poniższe kategorie/obszary

- ✓ INFORMACJE OGÓLNE - podstawowe informacje o szkole
  - KLASA SZKOLNA - zachęcamy do wybrania „typowej” klasy - takiej, jakich większość jest w szkole
- ✓ TOALETA/ ŁAZIENKA - w przypadku dużych szkół większość informacji wystarczy uzupełnić na podstawie wybranej/losowej łazienki/toalety
- ✓ KORYTARZ SZKOLNY - na korytarzu szkolnym będzie potrzebna pomoc osób dorosłych i innych uczniów
- ✓ SEKRETARIAT/DYREKCJA - zachęcamy, aby umożliwić swobodne sprawdzenie również tych pomieszczeń
- ✓ SKLEPIK I KUCHNIA SZKOLNA -jeśli uczniowie nie mogą wejść do kuchni, w odpowiedzi na pytania mogą pomóc im osoby pracujące w kuchni
- ✓ DOJAZDY DO SZKOŁY/AKTYWNOŚĆ RUCHOWA - odpowiedzi będą wymagały przepytania większej grupy uczniów
- ✓ TEREN PRZYSZKOLNY - to teren przynależny do szkoły (np. wyznaczony ogrodzeniem)
- ✓ można dodać INNE: np. pokój nauczycielski, kotłownia, pracownia komputerowe

LEGENDA - OBSZARY TEMATYCZNE							
							
ZDROWA ŻYWNOŚĆ W SZKOLE	TRANSPORT I AKTYWNOŚĆ	ZIEŁONE TERENY PRZYSZKOLNE	BIORÓZNORODNOŚĆ	ENERGIA	WODA	ŚMIECI (śmiecenie)	ODPADY

INFORMACJE OGÓLNE: IV Liceum Ogólnokształcące w Elblągu

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/WSKAZÓWKI			
	Gdzie znajduje się Wasza szkoła?	Wieś	Małe miasto	<u>Średnie miasto</u>	Duże miasto
	W którym roku budynek Waszej szkoły został zbudowany?	1981		Ile klas (oddziałów) liczy Wasza szkoła w bieżącym roku szkolnym?	19
	Ile osób tworzy Waszą szkołę?	Liczba uczniów: 478		Liczba nauczycieli: 53	Liczba pracowników administracji, utrzymania szkoły: 13
	Jaka jest powierzchnia Waszej szkoły?	Ile metrów kwadratowych ma szkoła? 5428,80 m ²		Ile kondygnacji ma szkoła? (każde piętro wliczając parter to jedna kondygnacja) 3	
	Co otacza Waszą szkołę?	Czy do szkoły przynależy teren zielony/boisko? (Wymień) Boisko, teren zielony		Czy w pobliżu szkoły znajduje się las, park, teren zielony? Park, teren zielony	Czy w pobliżu szkoły znajduje się ścieżka ruchowa, basen, boisko z którego możecie korzystać? boisko
	Największą zaletą Waszej szkoły jest?	Szkoła jest przyjazna uczniom i środowisku, uczy praktycznie - posiada Experimentaria, zachęca do samodzielnego rozwoju i asertywności. W szkole znajduje się ścianka wspinaczkowa, na której odbywają się innowacyjne zajęcia sportowe zachęcające do uprawiania prawdziwej wspinaczki w górach.		Największą wadą Waszej szkoły jest?	Niestety, nadal brak funduszy, które pozwoliłyby zastosować najnowocześniejsze rozwiązania ekologiczne np. energię odnawialną, ale nasza dyrekcja co roku systematycznie stara się pozyskiwać fundusze na wprowadzanie zmian.

KLASA SZKOLNA					
OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI			
	Ile lamp/źródeł światła znajduje się w klasie? (audyt dotyczy gabinetu nr 113)	Liczba źródeł światła: 10 lamp		Liczba ławek(miejsc pracy): 18	
	Ile okien znajduje się w klasie? Z której strony światła znajdują się okna?	Liczba okien: 12	Strona światła: zachód	Godziny wystarczającego dziennego nasłonecznienia w miesiącu: 8.00 - 15.00	
	Czy światła zapewniają dobre oświetlenie wszystkich miejsc pracy w klasie?	<u>TAK</u> NIE	Obecna norma zaleca, aby w klasie najmniejsze dopuszczalne średnie natężenie oświetlenia wynosiło 300 Luxów w całym pomieszczeniu, jednak nie mając luxomierza sprawdźcie po prostu czy przy każdej ławce oświetlenie jest według Was dostateczne		
	Czy światło jest wyłączane, jeśli w czasie lekcji jest wystarczająco dobre oświetlenie naturalne(słoneczne)?	<u>TAK</u> NIE	Jeśli w ciągu dnia oświetlenie naturalne w klasie jest wystarczające i charakter aktualnej pracy nie wymaga dodatkowego doświetlenia, warto wyłączyć lampy, oszczędzając tym samym szkolne rachunki.		
	Jakie żarówki są używane do oświetlania klas szkolnych?	A) tradycyjne B) halogenowe <u>C) świetlówki energooszczędne</u> D) świetlówki w oprawach rastrowych D) żarówki LED	Jaką moc mają żarówki (ile WAT)? 40 WAT	Ile jest wszystkich żarówek w klasie? 20	Świetlówki energooszczędne mają różne formy mogą być podłużne (liniowe) i np. spiralne (kompaktowe). Najbardziej przyjazne środowisku są żarówki LED, jednak są nadal drogie i nie zawsze można je łatwo zamienić z poprzednimi.
	Czy po wyjściu wszystkich z klasy światło jest zawsze gaszone?	<u>TAK</u> NIE	Czy w szkole jest osoba, która pilnuje czy gaszone jest światło?		<u>TAK</u> Obsługa, po dzwonku na lekcję oraz po zakończonych zajęciach zawsze monitoruje wyłączenie światła

	Jak szkoła jest ogrzewana?	Mało-przyjazne środowisku: A) kotłownia/piec węglowy B) kotłownia/piec olejowy C) energia elektryczna	Średnio-przyjazne środowisku: D) miejska sieć ciepłownicza E) kotłownia piec gazowy	Bardziej-przyjazne środowisku: F) pompa ciepła G) odnawialne źródła energii (np. biomasa)
	Ile miesięcy zwykle trwa okres grzewczy w Waszej szkole?	Liczba miesięcy: 5-6 miesięcy	Okres, w którym szkoła wymaga ogrzewania może różnić się w poszczególnych latach, zależnie od warunków atmosferycznych, a w poszczególnych szkołach również zależnie od odpowiedniej termoizolacji budynku szkoły (czyli jej zdolności do utrzymania ciepła wewnątrz pomieszczeń).	
	Jaka jest średnia temperatura utrzymywana w salach lekcyjnych?	Średnia temperatura: 18-20 stopni Celsjusza	Czy temperatura w salach jest taka sama jak w pomieszczeniach używanych krótko i nie wymagających wysokiej temperatury - jak np. szatnia?	NIE - w sali jest wyższa TAK - taka sama NIE - w sali jest niższa
	Ile jest grzejników w sali lekcyjnej?	Liczba grzejników: 3	Czy wszystkie mają możliwość regulowania stopnia ogrzewania?	TAK NIE
	Czy w okresie grzewczym w trakcie wietrzenia sal lekcyjnych ogrzewanie jest wyłączone?	NIE - pozostaje włączone, ale rozpoczęliśmy akcje edukacyjną, aby to zmienić.	Najlepiej jeśli wietrzenie sal jest szybkie i intensywne a grzejniki są wyłączone - następuje wtedy wymiana powietrza, natomiast przedmioty znajdujące się w pomieszczeniu zbyt długo nie wychładzają, dlatego łatwiej jest z powrotem ogrzać salę.	
	Czy nad wyłącznikami światła znajdują się obrazki/napisy przypominające o gaszeniu światła?	TAK Częściowo Tak	Kolorowe nalepki z napisami rozmieszczone są w kilku gabinetach i przypominają nam o wyłączaniu światła, jest to jednak raczej zabawa, ponieważ nasza młodzież rzadko zapomina o zgaszeniu światła. Elbląg jest miastem z wieloletnimi tradycjami ekologicznymi, więc uczniowie w liceum mają już ugruntowane nawyki.	
	Czy w klasie prowadzona jest segregacja odpadów?	TAK NIE	Zgłosiliśmy po audycie początkowym problem naszej dyrekcji i uzyskaliśmy zapewnienie, że będą na ten cel pozyskiwane fundusze.	
	Jeśli dostajecie od nauczyciela sprawdzian/tekst wydrukowany na papierze - jest on...	A) Jednostronnie zadrukowany B) Dwustronnie zadrukowany C) Jednostronnie zadrukowany, ale na papierze ponownie wykorzystanym	W pomieszczeniach z ksero dla nauczycieli, rozwieszono są zalecenia, które propagują ekologiczne wykorzystanie materiałów	
	Czy używany w czasie lekcji papier ksero pochodzi z recyklingu (z makulatury)?	TAK Częściowo TAK	Papier ksero powinien pochodzić z recyklingu, nie marnujemy wtedy kolejnych drzew do produkcji nowego papieru. Takie kartki są najczęściej lekko szarawe (nie wykorzystuje się szkodliwych chemikaliów do wybielania -np. chloru), na opakowaniu można sprawdzić czy papier jest w 100% z makulatury, czy tylko częściowo pochodzi z recyklingu.	

	<p>Czy kartki papieru jednostronnie zadrukowane zbierane są w klasie i wykorzystywane ponownie?</p>	<p>TAK <u>NIE - wszystkie materiały ksero rozdawane stanowią potem własność ucznia</u></p>	<p>Warto przygotować jedno miejsce (np. karton po papierze) na kartki, które są tylko z jednej strony zadrukowane - można je wykorzystać na notatki, rysunki, kserowanie sprawdzianów lub do innych celów.</p>
--	---	--	--

TOALETA/ŁAZIENKA						
OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI				
	<p>Ile łazienek znajduje się w szkole?</p>	<p>Ogółem: 4</p>		<p>Ile umywalk znajduje się łącznie we wszystkich łazienkach?</p>	<p>Ogółem: 23</p>	
	<p>Czy baterie w łazience są szczelne? (TAK - jeśli po dokręceniu nie kapie z nich woda)</p>	<p><u>TAK</u> - wszystkie</p>	<p>TAK - niektóre</p>	<p>NIE - czy awaria baterii została zgłoszona do odpowiedniej osoby?</p>	<p>TAK NIE</p>	
	<p>Jakie są roczne straty wody związane z nieszczelną baterią?</p>	<p>Obliczenia: <u>brak danych, w szkole istnieje zeszyt, gdzie zapisywane są wszystkie zgłoszenia, a konserwator natychmiast je naprawia</u></p>			<p>Wynik: Kapiący kran z częstotliwością 1 kropli na sekundę zużywa ok. 16 litrów wody na dobę</p>	
	<p>Czy baterie posiadają zamontowane ograniczniki przepływu wody (perlatory)?</p>	<p>TAK - wszystkie</p>	<p><u>TAK</u> - niektóre przy pisuarach</p>	<p>NIE</p>	<p>Perlator to rodzaj nakładki (sitka), którą montuje się na końcu wylewki, kranu. Zwiększa on optycznie strumień wody poprzez jej napowietrzenie. Zgodnie z danymi producentów, perlator potrafi oszczędzić od 15% do 70% wody.</p>	
	<p>Czy po skończeniu mycia rąk wszystkie krany są zawsze zakręcane?</p>	<p><u>TAK</u></p>		<p>NIE</p>	<p>Czy jest w szkole osoba, która sprawdza, czy wszystkie krany są zakręcane?</p> <p>TAK NIE</p>	
	<p>Ile toalet znajduje się w całej szkole?</p>	<p>Liczba: 22</p>			<p>Czy spłuczki są szczelne?</p> <p><u>TAK</u></p>	<p>NIE - wszystkie NIE - niektóre</p>

	Jakie są dzienne straty wody związane z nieszczelną spłuczką?	Obliczenia: <u>brak danych</u>		Wynik:	Jeśli strużka wody wypływająca z nieszczelnej toalety ma szerokość 1mm to straty wody mogą wynieść ok. 9 litów/godzinę
	Czy spłuczka posiada przycisk „start”- „stop” lub dwudzielny przycisk spłukiwania?	TAK	W nowych toaletach standardem są spłuczki dwudzielne umożliwiające spłukiwanie miski ustępowej całą objętością wody w spłuczce – zwykle jest to 6 albo 9 l –lub ograniczenie jej zużycia o połowę – odpowiednio 3 do 4,5 l. Zamiast podziału przycisk może mieć funkcję STOP pozwalającą na zatrzymanie spłukiwania w dowolnym momencie.		
	Czy zainstalowane są inne ograniczniki nadmiernego spłukiwania?	TAK - jakie?		<u>NIE</u>	Jeśli spłuczka nie jest dwudzielna i nie ma funkcji „start”- „stop” można użyć np. specjalnego pojemnika lub butelki wypełnionej wodą, która po włożeniu do spłuczki spowoduje, że nie napełni się ona do końca.
	Jeśli w łazience są ręczniki papierowe - czy są z papieru z recyklingu?	<u>TAK</u>		NIE	Brak informacji
	Czy ręczniki papierowe są używane racjonalnie?	<u>TAK</u>	NIE	W toaletach znajdujących się w miejscach publicznych, również w szkołach czasem spotyka się sytuacje, kiedy ręczniki papierowe są wyciągane i wyrzucane w nadmiernej ilości niż jest to rzeczywiście potrzebne do wytarcia rąk.	
	Czy papier toaletowy w łazienkach jest wyprodukowany z makulatury (z recyklingu)?	<u>TAK</u>		NIE	Brak informacji
	Czy światło w łazience jest gaszone po wyjściu z pomieszczenia?	<u>TAK</u> - jest wyłączane każdorazowo	TAK - samo gaśnie - fotokomórka	NIE - pozostaje włączone choć nikogo nie ma w łazience	NIE - nie ma możliwości wyłączenia światła przez uczniów
	Jakie żarówki są zastosowane w oświetleniu w łazience?	<u>A) tradycyjne</u> <u>B) halogenowe</u> C) świetlówki energooszczędne D) świetlówki w oprawach rastrowych D) żarówki LED		Świetlówki energooszczędne mają różne formy mogą być podłużne (liniowe) i np. spiralne (kompaktowe). Najbardziej przyjazne środowisku są żarówki LED, jednak są nadal drogie i nie zawsze można je łatwo zamienić z poprzednimi.	

KORYTARZ SZKOLNY					
OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI			
	Czy na korytarzu znajdują się kosze do segregacji odpadów?	<u>TAK</u> NIE	Czy każdy pojemnik jest odpowiednio oznakowany i wiadomo co do niego wrzucać?	<u>TAK</u> NIE	
	Czy w pojemnikach na surowce wtórne znajdują się odpowiednie odpady?	<u>TAK</u> NIE	Czy plastikowe butelki i puszki w koszu są zgniecione?	TAK <u>Częściowo</u>	Niezniecione butelki zgnięta opróżniając kosze obsługa
	Czy każdy uczeń wie, które odpady nadają się do kosza na surowce wtórne (plastik, metal, papier, szkło) a które nie?	<u>TAK</u> NIE	Zapytaj uczniów na korytarzu, czy wiedzą, które z tych śmieci nadaje się do kosza na surowce wtórne:	<u>TAK:</u> Na godzinach biologii i przyrody przypomnieliśmy w tym roku wszystkim o zasadach segregacji.	
	Czy na korytarzu można znaleźć śmieci, papierki, plastikowe opakowania niewrzucone do kosza?	TAK - Jaka może być tego przyczyna?		<u>NIE</u>	
	Czy któryś z koszy na śmieci jest przepełniony?	TAK - czy uczniowie zgłaszają taką sytuację do odpowiedniej osoby w szkole? TAK/NIE	<u>NIE</u>	<u>Obsługa regularnie opróżnia kosze</u>	
	Jakie żarówki są używane w oświetleniu szkolnego korytarza?	A) tradycyjne B) halogenowe		<u>C) świetlówki energooszczędne</u> D) żarówki LED	
	Czy światło na korytarzu szkoły jest gaszone w czasie lekcji i po wyjściu wszystkich ze szkoły?	<u>TAK</u> NIE	Czy nad wyłącznikami światła znajdują się obrazki/napisy przypominające o gaszeniu światła?	TAK <u>NIE</u>	Grafiki lub napisy przypominające nam o wyłączeniu światła pomogą na pewno w utrzymaniu tego dobrego nawyku, a goście odwiedzający szkołę będą od

					razu wiedzieli, że dbacie o środowisko!
	Czy na grzejnikach w korytarzu znajdują się termoregulatory?	TAK - na wszystkich <u>TAK - na części</u>	NIE MA	Kto w szkole odpowiada za regulowanie temperatury na korytarzu zależnie od warunków atmosferycznych?	
	Czy okna na korytarzu są szczelne? (przy sprawdzeniu poproście o pomoc osobę dorosłą)	TAK	NIE - niektóre nie są szczelne	Nieszczelność okien zimą przyczynia się do dużych strat ciepła	
	Czy korytarz szkolny jest oddzielony od klatki schodowej/wejścia do szkoły?	TAK NIE	Jeśli korytarz szkolny znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie często otwieranych drzwi wejściowych do szkoły i nie jest oddzielony wiatrołapem, kotarą, osobnymi drzwiami, zimą może dochodzić do dużych strat ciepła, przez co zwiększają się rachunki za ogrzewanie.		
	Kiedy korytarz szkolny jest wietrzony?	Wiosna/lato: <u>okna są uchylone w czasie trwania zajęć, przerw (gdy jest ciepło) i sprzątanía popołudniowego</u> Jesień/zima: <u>w czasie sprzątanía po południu, oraz doraźnie</u>		Kto jest odpowiedzialny za wietrzenie szkolnego korytarza?	Obsługa i nauczyciele dyżurujący na korytarzach
	Jakie produkty uczniowie przynoszą najczęściej do szkoły na drugie śniadanie?	Jedzenie: <u>kanapki, owoce</u>			Napoje: <u>woda mineralna, napoje gazowane</u>
	W jakich opakowaniach uczniowie przynoszą drugie śniadania do szkoły?	A. opakowania plastikowe wielorazowe (np. pudełko) B. <u>opakowania plastikowe, aluminiowe, papierowe jednorazowe</u>		Używanie opakowań wielorazowych jest lepszym rozwiązaniem ponieważ można z nich korzystać przez długi czas. W sklepach dostępne są już również wielorazowe pojemniki z plastiku tworzywa pochodzącego z recyklingu	
	Czy na korytarzu znajdują się dystrybutorzy z napojami gazowanymi, słodyczami, itp.?	TAK - jakie? Z napojami gazowanymi, kawą i napojami słodzonymi		NIE	W ogólnodostępnych dystrybutorach najczęściej sprzedawana jest niezdrowa żywność taka jak słodycze, słone przekąski, czy napoje słodzone. Oznacza to też, że szkoła czerpie zysk z promowania niezdrowej żywności.
	Zapytaj uczniów, którzy jedzą obiady na szkolnej stołówce, czy obiady są według nich smaczne i zdrowe?	TAK - jaką potrawę lubią najbardziej?			NIE - uzasadnienie: <u>szkoła nie posiada stołówki</u>

	Czy w szkole znajduje się ogólnodostępny dystrybutor z wodą z którego mogą korzystać uczniowie?	TAK - gdzie się znajduje?	Czy uczniowie z niego korzystają? TAK/NIE	Brak dystrybutora na wodę, ale w mieście, w kranach po modernizacji sieci woda jest dopuszczona do picia
--	---	---------------------------	--	--

SEKRETARIAT/DYREKCJA

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI		
	Jakiego papieru używa się w sekretariacie?	<p>A) papier z recyklingu 100% B) papier z recyklingu z domieszką celulozy C) papier z celulozy z certyfikatem (np. FSC) D) papier z celulozy bez certyfikatu</p>	Najlepiej jeśli używany jest papier recyklingowy - nie wymaga on ścinania kolejnych drzew do produkcji papieru, wykorzystuje się zaś ten zebrany jako surowiec wtórny.	
	Jak drukowane są dokumenty w sekretariacie?	<p>A) Jednostronnie zadrukowany B) Dwustronnie zadrukowany C) Jednostronnie zadrukowany ale D) na papierze ponownie wykorzystanym</p>	<u>lub dwustronnie zadrukowane</u> , w sekretariacie nie drukuje się materiałów dla nauczycieli i uczniów do zajęć lekcyjnych (są inne do tego ksera i drukarki), są to jedynie dokumenty i druk zależy od ich formatu.	
	Czy w sekretariacie/pokoju dyrektora znajduje się miejsce na papier jednostronnie zadrukowany?	<p><u>TAK</u> NIE</p>		
	Czy w sekretariacie prowadzona jest segregacja odpadów?	<u>TAK</u> - na papier		<u>NIE</u> - dlaczego? Brak miejsca na inne pojemniki
	Czy szkoła wykorzystuje np. pocztę elektroniczną (e-mail), stronę internetową do kontaktu z rodzicami?	<u>TAK</u> - jaką formę? <u>Poczta elektroniczna (e-mail)</u>	NIE - dlaczego?	

	Czy urządzenia elektroniczne (np. komputer, fax, ksero) są wyłączone po zakończeniu ich użytkowania?	TAK <u>NIE</u>	Część urządzeń, takich jak np. drukarka pobiera sporo energii kiedy pozostaje w stanie spoczynku (funkcja Stand-by), aby zaoszczędzić energię, kiedy nie będziemy używali za chwilę ponownie urządzenia, możemy je wyłączyć.
	Co robią osoby korzystające z komputera w sekretariacie/dyrekcji jeśli odchodzą od niego na....	...ok. 5 minut: Wyłączają monitor	...na ponad 15 minut: Wyłączają monitor Jeśli odchodzimy od komputera na krótko, wystarczy, że wyłączymy (wygasimy) monitor, jeśli planujemy wyjść na dłużej (np. na godzinę) najlepiej zahibernować lub wyłączyć komputer.
	Czy po zakończeniu pracy, wszystkie urządzenia w sekretariacie/dyrekcji są całkowicie wyłączone?	TAK - czy jest w szkole osoba odpowiedzialna za sprawdzenie, czy wszystko zostało wyłączone? TAK/NIE	NIE - dlaczego?

DOJAZDY DO SZKOŁY i AKTYWNOŚĆ RUCHOWA			
OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI	
	Jak uczniowie Waszej szkoły docierają do szkoły?	Poszczególne sposoby zadeklarowało 167 uczniów. Pieszo: 65 osoby Rowerem - sezonowo/całorocznie: 14 osób Komunikacją miejską/podmiejską: 71 osób Samochodem - podwożeni przez rodziców/samodzielnie: 17 osób	Zapytaj np. jedną klasę lub większą grupę uczniów o to jak docierają do szkoły - napisz ile osób zapytaliście i ile zadeklarowało poszczególne sposoby.
	Zapytaj uczniów o zdanie - czy do Twojej szkoły można dojechać bezpiecznie na rowerze? (np. ścieżkami rowerowymi, drogami o niskim natężeniu ruchu)	TAK - uzasadnij: 8 osób są odpowiednie ścieżki rowerowe.	NIE - uzasadnij: 6 osób, brak odpowiednich dróg rowerowych, niebezpieczni kierowcy przestrzegający przepisów.
	Czy przed szkołą znajdują się stojaki rowerowe dla osób dojeżdżających na rowerze?	TAK - liczba stanowisk: 22 NIE - brak	Czy do stojaków można bezpiecznie przypiąć rower (wtedy kiedy do stojaka można przypiąć przynajmniej ramę roweru lub ramę i koło) TAK

	Czy w szkole jest dostępna pompka i podstawowe narzędzia z których mogą skorzystać rowerzyści w razie potrzeby?	TAK - dostępne są:		NIE - brak narzędzi i pompki, ale zawsze chętnie pożyczają narzędzia i pomaga pan konserwator, a nauczyciele w/lub jeżdżący rowerem do pracy pożyczają pompkę
	Czy w szkole są prowadzone cykliczne zajęcia z bezpiecznej jazdy rowerem?	TAK - dla uczniów ubiegających się o kartę rowerową	TAK - dla wszystkich/dla zainteresowanych osób	NIE , w szkole uczy się starsza młodzież, nie ma potrzeby poza obowiązkowym zwracaniem uwagi na bezpieczeństwo dodatkowych szkoleń.
	Ilu uczniów dojeżdża do szkoły rowerem?	W okresie wiosenno-letnim? 14	W okresie jesiennym i zimą? 1	Cały rok szkolny? 1
	Dojazd do szkoły oczami uczniów jeżdżących na rowerze...	Zalety dojeżdżania rowerem do szkoły: <ul style="list-style-type: none"> • Niski koszt • Korzyści dla zdrowia i kondycji • Unikanie korków drogowych dzięki ścieżkom rowerowym • Pojazd ekologiczny • Pozwala podziwiać w pełni przyrodę i słuchać śpiewu ptaków. 		Wady dojeżdżania rowerem do szkoły: <ul style="list-style-type: none"> • Niebezpieczeństwo komunikacyjne • Koszty ewentualnych napraw
	Czy w Twojej szkole promowane są dojazdy do szkoły na rowerze albo chodzenie pieszo?	TAK - w jaki sposób? organizowany jest rajd rowerowy, propagowane są rajdy miejskie i rodzinne.	NIE	W szkołach odbywają się np. Dni Rowerem do Szkoły, albo tydzień chodździarzy, w których uczniowie dojeżdżający rowerem/ przychodzący pieszo są w symboliczny sposób nagradzani.
	Czy na terenie szkolnym/przed szkołą jest dużo zaparkowanych samochodów (zwłaszcza rano i po zakończeniu lekcji)?	TAK - jakie są przyczyny? ponieważ większość nauczycieli oraz wielu uczniów dojeżdża samochodem a szkolny parking jest mały.		NIE - brak/mała liczba samochodów
	Jakie problemy spotykają osoby (uczniowie/nauczyciele) dojeżdżające samochodem do szkoły?	A. Korki, duży ruch samochodowy B. Brak/mało miejsc do parkowania przy szkole C. Inne:		Ile kilometrów dojeżdżają uczniowie samochodem z domu do szkoły? (zapytajcie przynajmniej kilku uczniów) Średnio: 4-6 kilometrów

		D. Brak problemów		
	Czy szkoła uwzględnia planie zajęć godziny szczytu (czas największych korków) i godziny rozpoczęcia lekcji w sąsiednich szkołach?	TAK - podaj przykład:	NIE	W Elblągu okresowo tworzą się korki, ale nie jest to miasto na tyle duże, aby był to problem dla rozpoczęcia lekcji w szkole
	Jakie formy aktywności ruchowej realizowane są przez szkołę poza lekcjami wychowania fizycznego?	Podaj przykładowe: <ul style="list-style-type: none"> Zajęcia na ścianie wspinaczkowej Basen Rajdy rowerowe Spyt w kajaku Gry zespołowe Obozy sportowe 		Brak dodatkowych form aktywności ruchowej proponowanych przez szkołę
	Czy w szkole odbywają się cykliczne, rodzinne wydarzenia promujące aktywność ruchową?	<u>Rodzinne nie, ale inne tak</u> przykładowe: Uczniowie naszej szkoły to po części to dorośle osoby, dlatego nie odbywają się żadne wydarzenia rodzinne. Natomiast, co roku jest rozgrywany Szkolny Turniej Piłki Nożnej o Puchar Dyrektora IV LO. Organizowane są również obozy sportowe – letni i zimowy.	NIE	Ważne jest aby szkoła promowała również aktywność ruchową poprzez wydarzenia takie jak rajdy piesze, rowerowe, turnieje sportowe, koła sportowe, grupy taneczne, fitness, nordic walking i inne.
	Czy na terenie przyszkolnym lub w najbliższej okolicy znajduje się boisko, teren do aktywności ruchowej?	TAK - jakie/jak daleko? <ul style="list-style-type: none"> Teren szkolny – boisko typu Orlik Około 300m – stadion atletyczny Około 2 km – park Bażantarnia Około 300m – Stadion Olimpij 		NIE
	Czy do zajęć sportowych, ruchowych wykorzystywane są również tereny zielone w pobliżu szkoły?	<u>TAK</u> - gdzie? Stadion Olimpij, boisko typu Orlik, park Bażantarnia.	NIE - nie są używane NIE - w pobliżu szkoły brak parków, terenów zielonych	Część zajęć ruchowych z powodzeniem może być realizowana w pobliskim parku, lesie czy innym terenie zielonym, który znajduje się niedaleko szkoły.

SZKOLNY SKLEPIK i STOŁÓWKA				
OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI		
	Czy w szkole serwowane są obiady?	TAK <u>NIE</u>	Obiady na stołówce są przygotowywane przez...	A. Szkolną kuchnię B. Zewnętrzną firmę - catering C. inne: .....
	Czy jadłospis na stołówce (w kawiarence) uwzględnia użycie sezonowych warzyw i owoców?	<u>TAK, na przykład: sałatki, kanapki, jabłka, pomarańcze</u>		NIE np. dynia jesienią, truskawki w czerwcu
	Skąd pochodzą warzywa i owoce używane w szkolnej kuchni?	Kraj/region: <u>Polska</u>	Warzywa i owoce mogą być dostarczane m.in. przez lokalnych rolników, dostawców z regionu - dzięki temu nie tylko wspiera się lokalnych producentów, ale otrzymuje się produkt świeży, który nie musiał być specjalnie konserwowany do długiego i dalekiego transportu	
	Gdzie trafiają odpadki organiczne (np. obierki z warzyw, skórki owoców) ze szkolnej kuchni?	A. trafiają do kosza na śmieci	B. trafiają do szkolnego kompostownika	C. inne: .....
	Czy w szkolnej kuchni prowadzona jest segregacja odpadów?	<u>TAK</u> - co jest segregowane: <u>plastik, papier, szkło, puszki, bioodpady</u>		NIE - dlaczego?
	Jak zmywane są naczynia w szkolnej kuchni?	A. zmywarka/maszyna myjąca B. <u>zmywane komorowo w zlewie lub</u> C. <u>zmywane pod bieżącą wodą</u>		Zmywanie pod bieżącą wodą zużywa największą ilość wody, oszczędniejsze jest zmywanie naczyń w naczyniu/ komorze zlewu z wodą - jednak nie zawsze jest to możliwe. Oszczędne jest również zmywanie dużej ilości naczyń jednocześnie w zmywarce, jednak trzeba liczyć się tu z dodatkowym poborem prądu.
	Jakiej klasy energetycznej są urządzenia AGD znajdujące się w szkolnej kuchni?	<u>Lodówka -klasa B</u> Kuchenka Zmywarka Inne: <u>mikrofalówka - klasa B</u>		Najbardziej oszczędne urządzenia dostępne dziś na rynku posiadają klasę energetyczną A+++ i A++, później kolejno do oszczędnych należą sprzęty o klasie A+, A, więcej prądu zużyją te, które posiadają klasę B, C i poniżej.

	Jakie produkty sprzedawane są w szkolnym sklepiku (podkreśl)?	Słodycze, <u>Napoje słodzone</u> (np. cola, soki), <u>Fast-food</u> (hot-dogi, zapiekanki), <u>drożdżówki</u> , inne: <u>kanapki, sałatki, zupki</u>	Woda, świeżo przygotowane kanapki, owoce, warzywa, bakalie, „chipsy” owocowe, soki jednodniowe, wyciskane, inne:	
	Jakie produkty są najchętniej kupowane (w sklepiku szkolnym) przez uczniów?	Niezdrowe: <u>batony, zapiekanki</u> ,	Zdrowe: <u>kanapki, jabłka, pomarańcze, mandarynki, sałatki</u>	ew. 'neutralne':
	Czy w sklepiku szkolnym można kupić świeże kanapki?	TAK - kanapki przygotowywane na miejscu w szkole	<u>TAK - gotowe kanapki zamawiane do sklepiku</u>	NIE
	Czy w sklepiku szkolnym można kupić świeże warzywa lub owoce?	TAK - zamawiane od lokalnego producenta	<u>TAK - zamawiane</u>	NIE
	Czy na opakowaniach produktów w sklepiku szkolnym znajduje się jasna informacja na temat zawartości i kaloryczności?	Na tych produktach znajduje się pełna informacja o zawartości (m.in. węglowodanów, tłuszczów, sodu), kaloryczności i zalecanym dziennym spożyciu? <u>TAK</u>		Na tych produktach brak jakiegokolwiek informacji:
	Jak opakowane są napoje w szkolnym sklepiku?	Napoje: A. <u>kartoniki</u> B. <u>plastikowe butelki</u> C. <u>szklane butelki</u> D. <u>puszki aluminiowe</u> E. inne	Sprawdźcie/dowiedźcie się, które z tych opakowań jest najmniej uciążliwe dla środowiska - które najłatwiej poddają się recyklingowi, a które gorzej	Wyniki: <u>szkło, kartony</u>
	Czy w szkolnym sklepiku prowadzona jest segregacja odpadów?	TAK - co jest segregowane: <u>papier, szkło, plastik</u>		NIE - dlaczego?
	Jeśli w sklepiku przygotowywane są świeże kanapki/wyciskane są soki to co dzieje się z odpadami organicznymi (obierki z warzyw, skórki owoców)?	A. trafiają do kosza na śmieci	<u>B. trafiają do szkolnego kompostownika</u>	C. inne: .....
	Jeśli w szkolnym sklepiku wykorzystywane są urządzenia AGD - jaka jest ich klasa energetyczna?	Np., <u>Klasa A+</u>	Najbardziej oszczędne urządzenia dostępne dziś na rynku posiadają klasę energetyczną A+++ i A++, później kolejno do oszczędnych należą sprzęty o klasie A+, A, więcej prądu zużywają te, które posiadają klasę B, C i poniżej.	

TEREN PRZYSZKOLNY

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI							
	Jaką w przybliżeniu część terenu przyszkolnego stanowią... (np. ½)	drzewa/ krzewy 2/5	rośliny/ogródek zagospodarowany 1/3	rośliny dziko rosnące 1/5	ogródek prowadzony przez uczniów 1/5	plac zabaw/ boisko 1/4	parking, teren utwardzony 1/10	inne (np. oczko wodne)	
	Jakie zajęcia szkolne odbywają się na terenie przyszkolnym?	Regularnie:				Od czasu do czasu: lekcje w ogrodzie ekologiczno- dydaktycznym			
	Czy teren przyszkolny wykorzystywany jest do rekreacji, zajęć ruchowych?	TAK - jakich? Lekcje wychowania fizycznego, mecze piłki nożnej				NIE - dlaczego?			
	Czy na terenie przyszkolnym znajduje się miejsce do prowadzenia lekcji na zewnątrz?	TAK - opisz - jest to trawiaste miejsce po środku ogrodu, z ławkami ustawionymi w koło.				NIE	np. ogródek edukacyjny, obserwacyjny, ścieżka edukacyjna, „zielona klasa” (altana z miejscami do wykonywania prac technicznych, czy do siedzenia)		
	Czy na terenie przyszkolnym uczniowie prowadzą swój ogródek warzywny/owocowy/ziołowy?	TAK - co jest uprawiane, kto opiekuje się ogródkiem? Obsługa, nauczyciele razem z uczniami dbają o usunięcie chwastów. W ogrodzie posadzone są rośliny ozdobne i chronione. Co roku odbywa się akcja wiosennych nasadzeń.				jest ogródek ziołowy prowadzony przez uczniów			
	Jeśli prowadzicie ogródek szkolny - do czego wykorzystywane są później wyhodowane plony?	Przykład:		Warzywa i owoce ze szkolnej grządki mogą zostać wykorzystane np. do robienia kanapek, sałatek na wspólnych klasowych czy szkolnych śniadaniach, mogą trafić do szkolnego sklepiku, możecie częstować się nimi w czasie szkolnego pikniku, itp. Może macie jeszcze inne pomysły?					
	Jakie zwierzęta żyją na terenie Waszego ogródka szkolnego?	Wymień: sikory, zaprzyjaźniony i dokarmiany kot, osy, szerszenie			Czy prowadzicie album, inną formę dokumentowania zwierząt, które zauważyliście w Waszym szkolnym ogródku?		TAK - jaką? Podczas czyszczenia budek legowych robimy zdjęcia pozostałości, co daje nam obraz o		NIE

					ich mieszkańcach, podczas lęgów liczymy ile sikor odwiedza budki lęgowe	
	Czy na terenie Waszej szkoły są miejsca, w których schronienie mogą znaleźć ptaki, owady czy np. małe ssaki?	TAK - jakie? Budki lęgowe dla sikor, karmnik	Dowiedz się w jakich warunkach mogą znaleźć schronienie takie zwierzęta jak: jeż, trzmiel, motyl, pszczoła murarka?			
	Czy teren szkoły jest przyjazny dla ptaków?	Wasza odpowiedź: Tak, dokarmiamy ptaki zimą, rozwiesiliśmy ponad 30 budek lęgowych, w ogrodzie znajdują się krzewy i drzewa dające owoce będące pokarmem dla ptaków	W ogrodzie przyjaznym dla ptaków znajdują się krzewy i drzewa dające owoce będące pokarmem dla ptaków, mogą znaleźć się też np. budki lęgowe, karmnik, ptasi pojenik.			
	Czy uczycie się rozpoznawania gatunków roślin, drzew w Waszym terenie przyszkolnym?	TAK - jakie gatunki rozpoznaliście? Cis, kosodrzewinę, świerk, sosnę różanechniki, jałowiec zwyczajny, cyprysnik, grochodrzew biały, brzozę, kasztanowca, topolę, buka	NIE	Czy fotografujecie/rysujecie różne gatunki roślin jakie pojawiają się na Waszym terenie przyszkolnym?	TAK	NIE
	Czy szkoła posiada swój kompostownik?	TAK - do czego wykorzystywany jest kompost? Kompost zabierany jest przez Zakład Utylizacji Odpadów	NIE	Kompostownik to bardzo dobry pomysł na ograniczenie odpadów wytwarzanych przez szkołę i dodatkowo na otrzymanie bardzo dobrej jakości nawozu do roślin. Do kompostownika szkolnego można przynosić odpady organiczne również z własnego domu.		
	Czy na terenie przyszkolnym znajdują się jakieś śmieci - papierki, puszki, butelki pozostawione przez uczniów lub inne osoby?	TAK - czy uczniowie sprzątają co jakiś czas teren przyszkolny? TAK/ NIE	TAK - czy na terenie przyszkolnym znajduje się wystarczająca ilość koszy na śmieci?			NIE
	Czy wokół szkoły znajdują się nielegalne wysypiska śmieci?	TAK - czy zgłaszacie je do Waszej gminy? TAK/NIE	NIE	Lasy, rowy, dzikie tereny zielone to niestety nadal często miejsca w których ludzie pozostawiają bezprawnie śmieci lub nawet niebezpieczne elektrośmieci (zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny)		
	Czy na terenie przyszkolnym gromadzicie wodę deszczową?	TAK - w jaki sposób, do czego jest wykorzystywana?	NIE	Woda deszczowa może być gromadzona np. do jednego dużego zbiornika lub np. mniejszych zbiorniczków przyklejonych do ogrodzenia. Taka woda z powodzeniem może zostać wykorzystana do		

				podlewania ogródka, kwiatów w szkole
	Czy szkoła wykorzystuje energię odnawialną (np. wiatru, słońca, wody)?	TAK - opisz	NIE	Nawet jeśli szkoła nie wykorzystuje energii odnawialnej do celów użytkowych (np. do ogrzewania wody), można spróbować zainstalować prostsze urządzenia demonstrujące uczniom jak działa energia odnawialna słońca, czy wiatru.
	Jeśli przed szkołą znajduje się oświetlenie, czy jest ono stałe, czy włącza się na fotokomórkę?	<u>STAŁE - włączone</u> <u>wieczorem świeci całą</u> <u>noc</u>	STAŁE - włączane jedynie na kilka godzin/określony czas i później wyłączane	Fotokomórka -włącza się gdy ktoś przechodzi Brak oświetlenia/oświetlenie nie jest włączane po lekcjach